בס"ד

"אֵין הֶעָרוֹד מֵמִית אֶלָּא הַחֵטְא מֵמִית"

כיתות א' - חקת - תשע"ג

"תלמוד תורה "כלל חסידי
מודיעין עילית

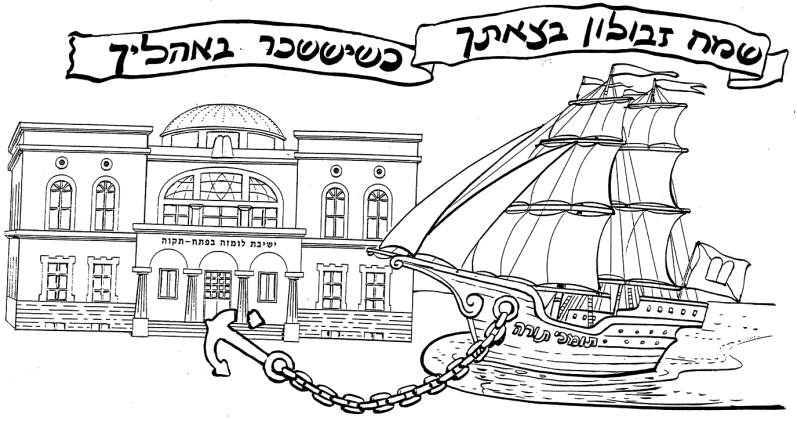
שמח זבולון בצאתך
כשישכר באהליך
ישיבת לומזה במתח-תקוה
תורתי תורה

הָיְתָה זוֹ שְׁנַת בַּצֹּרֶת, הַשָּׁמַיִם הָיוּ נְקִיִּים מֵעָנָן, וְהָאֲדָמָה הַיְבֵשָׁה וְהַסְדוּקָה לֹא הִצְמִיחָה מְאֻמָּה. רָעָב כָּבֵד פָּקַד אֶת יְהוּדֵי יְרוּשָׁלַיִם. מִצְרְכֵי מָזוֹן כִּמְעַט וְלֹא הָיוּ, וּמְעַט הַמָּזוֹן שֶׁהָיָה בִּנְמְצָא - מְחִירוֹ הָאֱמִיר פְּלָאִים, וְיָדָם שֶׁל יְהוּדֵי יְרוּשָׁלַיִם הָעֲנִיִּים לֹא הִשִּׂיגָה לִקְנוֹתוֹ.

בְּאוֹתָם יָמִים הָיְתָה בִּירוּשָׁלַיִם יְשִׁיבָה, בָּהּ לָמְדוּ תַּלְמִידֵי חֲכָמִים רַבִּים. עֵקֶב הַבַּצֹּרֶת וְהָרָעָב - הָיָה מַצָּב הַיְשִׁיבָה בְּכִי רַע. אוֹתָם יְהוּדִים, שֶׁבַּיָּמִים כְּתִיקוּנָם תָּמְכוּ בַּיְשִׁיבָה בְּיַד רְחָבָה, יָרְדוּ מִנִּכְסֵיהֶם וְשׁוּב לֹא יָכְלוּ לְהוֹשִׁיט לַיְשִׁיבָה יַד תּוֹמֶכֶת. קָשָׁה הָיָה מַצָּבָם שֶׁל יְהוּדֵי יְרוּשָׁלַיִם, וְקָשָׁה שִׁבְעָתַיִם הָיָה מַצָּב תַּלְמִידֵי הַיְשִׁיבָה וּבְנֵי מִשְׁפְּחוֹתֵיהֶם. הַלָּלוּ דּוֹמֶה שֶׁנִּדּוֹנוּ לְגְוֹועַ אַט אַט בְּרָעָב.

בְּעֵת צָרָה שָׁכְזוּ נֶאֶסְפוּ רַבָּנֵי יְרוּשָׁלַיִם וּמַנְהִגֵי הַקְּהִלָּה וַיַּחְדָּו הֶחְלִיטוּ לְשַׁגֵּר שְׁלִיחִים לַאֲרָצוֹת הַפִּזּוּרָה. הַשְּׁלִיחִים יִפְנוּ אֶל אֲחֵינוּ הַיּוֹשְׁבִים בִּקְהִלּוֹת יִשְׂרָאֵל וְיִרְתְּמוּ אוֹתָם לְעֶזְרַת יְהוּדֵי עִיר הַקֹּדֶשׁ, הַגְּוֹועִים בָּרָעָב.

וּמִי יָצָא לִשְׁלִיחוּת הַהַצָּלָה הַדְּחוּפָה? - הִפִּיל פּוּר, וּבַגּוֹרָל עָלָה רַבִּי אַבְרָהָם גַּאלַאנְטִי. צִדְקָתוֹ וּגְאוֹנִיוּתוֹ שֶׁל רַבִּי אַבְרָהָם הָיוּ מִן הַמְּפֻרְסָמוֹת. כָּל יָמָיו הָיָה שָׁקוּעַ בְּאָהֳלָהּ שֶׁל תּוֹרָה, וְעַתָּה, כְּשֶׁהֻטַּל עָלָיו לִנְדֹּד לְמֶרְחַקִּים כְּדֵי לֶאֱסֹף כְּסָפִים - הָיָה הַדָּבָר קָשֶׁה לוֹ, לַצַּדִּיק. אוּלָם לֹא אִישׁ כְּרַבִּי אַבְרָהָם יְעַרְעֵר עַל שְׁלִיחוּת שֶׁל הַצָּלַת נְפָשׁוֹת. הוּא קִבֵּל בְּרָצוֹן אֶת הַגְּזֵרָה. נָטַל טַלִּית וּתְפִלִּין וּמְעַט צֵידָה לַדֶּרֶךְ וּפָנָה אֶל הָעִיר יַפוֹ, הַשּׁוֹכֶנֶת לְחוֹף הַיָּם.

בְּאוֹתָם יָמִים הָיָה נְמַל יַפוֹ נְמָלָה הָעִקָּרִי שֶׁל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וּמִשָּׁם הִתְכּוֹנֵן רַבִּי אַבְרָהָם לָצֵאת בִּסְפִינָה אֶל קוּשְׁטָא שֶׁבְּתוּרְכְּיָה.

יָמִים רַבִּים אָרְכָה הַהַפְלָגָה, וּלְבַסּוֹף קָרְבָה וְהָלְכָה הַסְּפִינָה אֶל חוֹפֵי קוּשְׁטָא. כְּבַר מֵרָחוֹק הִבְחִין רַב הַחוֹבֵל, כִּי דָּבָר מָה מִתְרַחֵשׁ עַל הַחוֹף, אֲנָשִׁים הִתְרוֹצְצוּ אָנָּה וְאָנָּה כַּאֲחוּזֵי תְּזָזִית, וְנִרְאֶה הָיָה כְּאִלּוּ קוֹרְאִים הֵם לְעֶזְרָה. גַּם עַל גַּגּוֹת הַבָּתִּים נִרְאוּ אֲנָשִׁים, וְעַל פִּי תְּנוּעוֹת יְדֵיהֶם נָכָר, כִּי הֵם שְׁרוּיִים בְּפַחַד נוֹרָא. עוֹד הִבְחִין רַב הַחוֹבֵל כִּי חַיָּלִים חֲמֻשִּׁים

נָעִים בִּרְחוֹבוֹת הָעִיר, וְדוֹמֶה שֶׁמְּחַפְּשִׂים הֵם אַחַר דָּבָר מָה.

לְמַרְאֶה עֵינָיו, נֶחֱרַד רַב הַחוֹבֵל. גַּם הַנּוֹסְעִים שֶׁצָּפוּ בַּמַּחֲזֶה - נִבְהֲלוּ. הֶחְלַט אֵפוֹא, כִּי עַד אֲשֶׁר לֹא יִרְאֶה מֵרָחוֹק שֶׁהַחַיִּים בְּעִיר שָׁבִים לְמַסְלוּלָם - לֹא תִּכָּנֵס הַסְּפִינָה אֶל הַנְּמַל.

בְּמֶרְחָק נִכָּר מֵהָעִיר עָצְרָה הַסְּפִינָה מִמַּהֲלָכָהּ, וְהָאֲנָשִׁים שֶׁעָלֶיהָ הִמְתִּינוּ לַבָּאוֹת. אַךְ הַמְּהוּמוֹת בְּעִיר קוּשְׁטָא נִמְשְׁכוּ וְעַל כֵּן הֶחְלַט, כִּי הַסְּפִינָה תַּמְשִׁיךְ בְּמַסָּעָהּ מִבְּלִי לַעֲגֹן בִּנְמַל קוּשְׁטָא.

שָׁמַע זֹאת רַבִּי אַבְרָהָם גַּאלַאנְטִי וְלֹא יָדַע אֶת אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה, הֵן פָּנָיו מוּעָדוֹת לִקְהִלַּת קוּשְׁטָא הַמַּעֲטִירָה בִּשְׁלִיחוּת הַצָּלָה, וְכֵיצַד זֶה יַמְשִׁיךְ הָלְאָה מִבְּלִי לְמַלֵּא אֶת הַשְּׁלִיחוּת?.

פָּנָה רַבִּי אַבְרָהָם אֶל רַב הַחוֹבֵל וּבִקֵּשׁ כִּי יַעֲמִיד לִרְשׁוּתוֹ סִירָה קְטַנָּה וּמַלָּח שֶׁיְּשִׁיטוֹ עַד הַחוֹף. וְאָז, לְכְשֶׁיַּגִּיעַ אֶל הַחוֹף, יָשׁוּב הַמַּלָּח בְּסִירָתוֹ אֶל הַסְּפִינָה וְזוֹ תַּמְשִׁיךְ בְּדַרְכָּהּ.

לֹא בְּנֵקֶל הִסְכִּים רַב הַחוֹבֵל לְבַקָּשָׁה. הוּא נִסָּה לְשַׁדֵּל אֶת רַבִּי אַבְרָהָם לְהִשָּׁאֵר בָּאֳנִיָּה וְלֹא לְהִסְתַּכֵּן וְלַעֲלוֹת עַל הַחוֹף, אַךְ בִּרְאוֹתוֹ כִּי הַנּוֹסֵעַ הַיְהוּדִי

עוֹמֵד בְּכָל תֹּקֶף עַל שֶׁלּוֹ, הֵבִין כִּי אֵין זֶה אָדָם רָגִיל כְּלַל וְעִקָּר - הַנִּצָּב לְפָנָיו - וְהִסְכִּים לְמַלְאוֹת אֶת מְבוּקָשׁוֹ.

הֵסִירָה הוּרְדָה. אֵפוֹא. וְרַבִּי אַבְרָהָם בְּלִוְיַת מַלָּח מִמַּלָּחֵי הַסְּפִינָה, שָׁטוּ לְעֵבֶר הַחוֹף. אַךְ הִתְקָרְבוּ אֶל הַיַּבָּשָׁה - יָרַד רַבִּי אַבְרָהָם בְּחִפָּזוֹן רָב. וְהַסִּירָה שָׂטָה אֶל הַסְּפִינָה וְזוֹ מְהֻרָה לְהִתְרַחֵק מֵהַשָּׁטַח.

שְׁנֵי חַיָּלִים חֲמֻשִּׁים קָדְמוּ אֶת רַבִּי אַבְרָהָם גַּאלַאנְטִי בַּעֲלוֹתוֹ אֶל הַחוֹף. "אִם חַיֶּיךָ יְקָרִים לְךָ", הִזְהִירֻהוּ, "נוֹס עַל נַפְשְׁךָ!".

"מַה פֵּשֶׁר הַמְּהוּמָה?" שְׁאָלָם רַבִּי אַבְרָהָם בְּנַחַת.

"שְׁנֵי אֲרָיוֹת גְּדוֹלִים וְנוֹרָאִים נִמְלְטוּ מִגַּן הַחַיּוֹת שֶׁל הַשּׁוּלְטָן", סִפְּרוּ הַחַיָּלִים הַחֲמֻשִּׁים וְשִׁנֵּיהֶם נִקָּשׁוֹת. "וְעַתָּה מְסִתּוֹבְבִים הֵם חָפְשִׁיִּים בָּעִיר. בְּוַדַּאי מוּבָן לְךָ מְשׁוּם מַה נִמְלְטוּ הַתּוֹשָׁבִים עַל נַפְשָׁם וְעָלוּ עַל הַגַּגּוֹת. מוּטָב שֶׁגַּם אַתָּה תְּמַהֵר לְטַפֵּס אֶל הַגַּג הַקָּרוֹב בְּיוֹתֵר!"

בְּרֶגַע בּוֹ סִיֵּם הַחַיָּל אֶת דִּבְרֵי אַזְהָרָתוֹ - נִרְאוּ אַחַד הָאֲרָיוֹת מִתְקָרֵב מִקֶּרֶן הָרְחוֹב. הַחַיָּלִים נֶעֶלְמוּ

כְּהֶרֶף עַיִן, כְּאִלּוּ בָּלְעָה אוֹתָם הָאֲדָמָה, וְאִלּוּ רַבִּי אַבְרָהָם נוֹתַר עַל מְקוֹמוֹ מִבְּלִי לָנוּעַ.

בִּצְעָדִים מְאוֹשְׁשִׁים קָרֵב הָאַרְיֵה אֶל הָאָדָם שֶׁנִּקְרָה עַל דַּרְכּוֹ. וְאָז, בְּמָקוֹם לְהִתְנַפֵּל עָלָיו, לְקָרְעוֹ וּלְטָרְפוֹ - רָבַץ הָאֲרִי הַנּוֹרָא לְרַגְלָיו, כְּאִלּוּ הוּא כֶּלֶב צַיְתָן הַיּוֹשֵׁב לְרַגְלֵי אֲדוֹנוֹ.

מִהֵר רַבִּי אַבְרָהָם לֶאֱחוֹז בְּאָזְנֵי הָאַרְיֵה, וְכַךְ מָשְׁכוֹ אֶל עֵבֶר גַּן הַחַיּוֹת שֶׁבַּחֲצַר אַרְמוֹנוֹ שֶׁל הַשּׁוּלְטָן. עוֹדָם בַּדֶּרֶךְ - וְהִנֵּה נִרְאָה לְעֵינֵי רַבִּי אַבְרָהָם הָאַרְיֵה הַשֵּׁנִי. מָלֵא אוֹן נִסָּה הָאַרְיֵה לִפְרֹץ אֶל תּוֹךְ בַּיִת נָעוּל, עַל גַּג הַבַּיִת עָמְדוּ יוֹשְׁבָיו, רָעֲדוּ מִפַּחַד וַחֲרֵדִים מִפְּנֵי הַבָּאוֹת.

קָרֵב רַבִּי אַבְרָהָם אֶל הָאַרְיֵה וְתָפַס גַּם לוֹ בְּאָזְנוֹ. וְכַךְ הִמְשִׁיךְ לִפְסֹעַ בְּשׁוּבָה וְנַחַת, כְּשֶׁכָּל אַחַת מִיָּדָיו תּוֹפֶסֶת בְּאֹזֶן אַחַד הָאֲרָיוֹת.

מֵעַל הַגַּגּוֹת הִבִּיטוּ תּוֹשָׁבֵי הָעִיר בַּמַּחֲזֶה וְלֹא יָכְלוּ לְהַאֲמִין לְמַרְאֶה עֵינֵיהֶם.

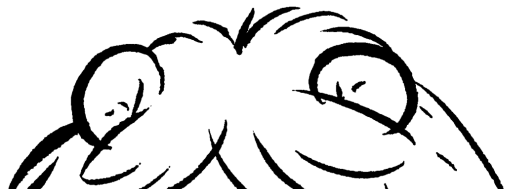

עַל גַּג הָאַרְמוֹן נִצְּבוּ בְּאוֹתָהּ שָׁעָה הַשּׁוּלְטָן וְכַמָּה מִמְקוֹרָבָיו. גַּם עֲלֵיהֶם נָפְלָה אֵימַת הָאֲרָיוֹת. וְהִנֵּה, מָה רוֹאוֹת עֵינֵיהֶם? חָכָם יְהוּדִי מְהַלֵּךְ בְּדָרָךְ הָעוֹלָה אֶל הָאַרְמוֹן, וּמֵבִיא בְּעִקְבוֹתָיו שְׁנֵי אֲרָיוֹת עֲנָקִיִּים. אוֹחֵז הוּא בְּאָזְנֵיהֶם כְּאִלּוּ הָיוּ כְּבָשִׂים תְּמִימוֹת!.

עַד מְהֵרָה הִגִּיעוּ רַבִּי אַבְרָהָם וּשְׁתֵּי חַיּוֹת הַטָּרָף אֶל הַכְּלוּבִים, שֶׁבְּשֶׁטַח גַּן הַחַיּוֹת. בְּצַיְתָנוּת נִכְנְסוּ הָאֲרָיוֹת אֶל תּוֹךְ כְּלוּבֵיהֶם, וְהָרַב סָגַר אַחֲרֵיהֶם אֶת סוֹרְגֵי הַבַּרְזֶל.

בְּרֶגַע זֶה הֵעֵזּוּ הַשּׁוּלְטָן וּבְנֵי לְוָיָתוֹ לָרֶדֶת מֵעַל הַגַּג.

הֶזְמַן רַבִּי אַבְרָהָם לְהִכָּנֵס אֶל תּוֹךְ הָאַרְמוֹן וְזָכָה לְכָבוֹד וּלְיָקָר.

"מִי אַתָּה?" פָּנָה אֵלָיו הַשּׁוּלְטָן בִּשְׁאֵלָה, "וְכֵיצַד זֶה הִצְלַחְתָּ לְהִשְׁתַּלֵּט עַל הָאֲרָיוֹת הָאֵימְתָנִיִּים?"

סִפֵּר לוֹ רַבִּי אַבְרָהָם, כִּי מִירוּשָׁלַיִם, עִיר הַקֹּדֶשׁ, הִגִּיעַ הַלּוֹם, עַל מְנַת לְקַבֵּץ כֶּסֶף לְמַעַן הַצָּלַת יְהוּדִיהּ שֶׁהָרָעָב פָּגַע בָּהֶם קָשׁוֹת.

"וַאֲנִי חָשַׁבְתִּי שֶׁעוֹשֶׂה לְהָטִים אַתָּה", הִפְטִיר הַשּׁוֹלטַן, "שֶׁאִם לֹא כֵּן, מִנַּיִן שָׁאַבְתָּ אֹמֶץ וְכוֹחַ לְרַסֵּן אֶת חַיּוֹת הַטֶּרֶף שֶׁהֶחֱרִידוּ אֶת כָּל יוֹשְׁבֵי הָעִיר הַזֹּאת!".

"כְּבוֹד הַשּׁוֹלטַן", הֵשִׁיב רַבִּי אַבְרָהָם. "עֵינֶיךָ הָרוֹאוֹת, כִּי אָדָם חָלוּשׁ וְתָשׁוּשׁ אֲנִי. זָקֵן אֲנִי, וּמִיָּמַי לֹא הָיִיתִי גִּבּוֹר וְעוֹשֶׂה לְהָטִים! - חָלִילָה וְחַס! תּוֹרָתֵנוּ הַקְּדוֹשָׁה אוֹסֶרֶת עָלֵינוּ כָּל לַחַשׁ וְכִשּׁוּף! וּבְכָל זֹאת, כֵּיצַד זֶה הִצְלַחְתִּי לְרַסֵּן אֶת חַיּוֹת הַפֶּרֶא? וּבְכֵן, חֲכָמֵינוּ זִכְרוֹנָם לִבְרָכָה הוֹרוּ לָנוּ, "אֵיזֶהוּ גִּבּוֹר? - הַכּוֹבֵשׁ אֶת יִצְרוֹ!" וַאֲנִי, כָּל יָמַי הִשְׁתַּדַּלְתִּי וְהִתְאַמַּצְתִּי לִכְבֹּשׁ אֶת יִצְרִי, דַּע לְךָ, אֲדוֹנִי הַשּׁוֹלטַן, כִּי אֵינֶנִּי פּוֹחֵד מִמְּאוּמָה, זוּלַת מֵהַשֵּׁם אֱלוֹקַי!.

"וְדָבָר נוֹסַף אוֹמֵר לְךָ", הִמְשִׁיךְ הָרַב בִּפְנוֹתוֹ אֶל הַשּׁוֹלטַן: "כְּשֶׁבָּרָא הַשֵּׁם אֶת בַּעֲלֵי הַחַיִּים הִכְנִיס בְּתוֹכָם פַּחַד טִבְעִי מִבְּנֵי הָאָדָם, אֲבָל, פַּחַד זֶה קַיֵּם רַק כַּאֲשֶׁר נוֹהֵג הָאָדָם כָּרָאוּי. וְהָיָה אִם יִתְנַהֵג הָאָדָם כַּחַיָּה אוֹ כִּבְהֵמָה - אוֹ אָז יֹאבַד הוּא אֶת צֶלֶם

הָאֱלֹקִים. לֹא יִפָּלֵא שֶׁאָז, חֶרֶף אֲשֶׁר תִּפַּחֵד הַחַיָּה מִמֶּנּוּ - יִפַּחֵד הָאָדָם מֵהַחַיָּה!.

דִּבְרֵי הָרַב, הָעֲמֵקִים וּמְלֵא הַחָכְמָה, הִרְשִׁימוּ אֶת הַשּׁוּלטַן וְאֶת שָׂרָיו, הֵבִין הַשּׁוּלטַן כִּי אָדָם קָדוֹשׁ, שֶׁבִּרְכַת אֱלֹקִים נְסוּכָה עָלָיו וּמְלַוֶּה אוֹתוֹ, נִצָּב לְפָנָיו.

"עָלַי לִגְמוֹל טוֹבָה לְאָדָם קָדוֹשׁ וְצַדִּיק זֶה", הֶחְלִיט בְּלִבּוֹ, וְצִוָּה לַמְמֻנֶּה עַל אוֹצְרוֹתָיו לָתֵת לְרַבִּי אַבְרָהָם סְכוּם גָּדוֹל שֶׁל כֶּסֶף וְזָהָב עֲבוּר עֲנְיֵי עִירוֹ.

שָׂמֵחַ וְטוֹב לֵב עָזַב רַבִּי אַבְרָהָם אֶת קוּשְׁטָא וּפָנָיו לִירוּשָׁלַיִם, כְּשֶׁמִּלּוֹת הַתּוֹדָה שֶׁל הַשּׁוּלטַן וְשָׂרָיו מְלַוּוֹת אוֹתוֹ בְּדַרְכּוֹ.